

ชื่อโครงการฝึกอบรม หลักสูตร เครื่องมือประมงน้ำจืด

๑. หลักการและเหตุผล

การประมงน้ำจืดของประเทศไทยในปัจจุบันมีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เข้ากับสถานการณ์ทรัพยากรประมงที่ลดลง การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และราคาต้นทุนวัสดุที่นำมาทำเครื่องมือประมงที่สูงขึ้น ซึ่งเกษตรกรชาวประมงน้ำจืดของประเทศไทยมีการปรับตัวและพัฒนาเทคโนโลยีเครื่องมือประมง วิธีการทำประมง และเรือประมงอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับตัวกับสถานการณ์ทรัพยากรประมงที่เปลี่ยนแปลงในแต่ละปี จากปริมาณทรัพยากรสัตว์น้ำที่ลดลงจึงทำให้มีการลงทุนและลงแรงทำการประมงที่มากขึ้น การปรับตัวของชาวประมงที่เกิดขึ้นคือการดัดแปลงและพัฒนาเครื่องมือประมงเพื่อให้สามารถจับให้ได้มากขึ้น ส่งผลให้เครื่องมือบางชนิดเข้าข่ายเป็นเครื่องมือประมงที่ทำลายล้างทรัพยากรประมงเป็นอย่างมาก หรือเครื่องมือบางชนิดอาจอยู่ในประเภทเครื่องมือที่ผิดกฎหมายและไม่มีการควบคุมการใช้งาน ซึ่งยังขาดการรายงาน และขาดการควบคุม (illegal and unregulated fishing)

กรมประมง โดยกองวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดจึงมีความจำเป็นที่จะต้องติดตามลักษณะรูปแบบเครื่องมือประมงที่มีการพัฒนาเหล่านี้อย่างต่อเนื่อง เพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลทางวิชาการและสนับสนุนในการกำหนดมาตรการจัดการทรัพยากรประมงให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่ ปริมาณและเวลา และเพื่อใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต กองวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดเล็งเห็นความจำเป็นดังกล่าว จึงได้พัฒนาหลักสูตร เรื่อง เครื่องมือประมงพื้นบ้าน เพื่อเสริมทักษะให้แก่เกษตรกร รวมถึงเจ้าหน้าที่สังกัดกองวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดให้มีความรู้และความเข้าใจระดับพื้นฐานเกี่ยวกับเครื่องมือประมง การฝึกปฏิบัติการสร้างและประกอบเครื่องมือประมงแบบง่ายๆ เพื่อให้ได้รู้จักและเข้าใจในวัสดุที่ใช้ในการนำมาทำเครื่องมือประมงและการได้เพิ่มพูนประสบการณ์ด้วยการสังเกตการณ์ประเภทเครื่องมือประมง ชนิดสัตว์น้ำ ในบริเวณที่ได้เข้าสำรวจข้อมูลผลจับสัตว์น้ำจากชาวประมง ทั้งนี้ทางกองวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้ให้การสนับสนุนการพัฒนาและเสริมสร้างบุคลากรรุ่นใหม่ให้กับกรมประมงเพื่อรองรับกับภารกิจของกรมประมงในการจัดการทรัพยากรประมงอย่างเหมาะสม รวมถึงการใช้เครื่องมือเพื่อสำรวจทรัพยากรประมงและสิ่งแวดล้อมที่มีความจำเป็นต้องกระทำอย่างต่อเนื่องเพื่อการจัดการทรัพยากรที่เหมาะสมต่อไปในอนาคต

๒. วัตถุประสงค์ในการจัดฝึกอบรม

๑. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเข้าใจความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสถานะการประมงน้ำจืดไทยในปัจจุบัน (รอยืนยันจากกรมประมงว่ายังคงวัตถุประสงค์ในข้อนี้ไว้หรือไม่)
๒. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเข้าใจความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเครื่องมือประมง
๓. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฝึกทักษะการสำรวจเครื่องมือประมง
๔. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับวิทยากรในด้านเครื่องมือประมง

๓. กลุ่มเป้าหมาย

นักวิชาการประมง เจ้าพนักงานประมง และผู้ทำหน้าที่เกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลผลจับสัตว์น้ำ และการจัดการข้อมูลผลจับสัตว์น้ำ สังกัดกองวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด จำนวน ๓๐ คน

๔. ระยะเวลา

ระยะเวลา ๕ วัน

๕. เนื้อหาของหลักสูตร

เนื้อหาประกอบด้วย

ภาคทฤษฎี

๑. เครื่องมือประมงพื้นฐาน

๒. เครื่องมือประมงน้ำจืด

- เครื่องมือประมงกับการบริหารจัดการประมง (ผู้สอน อ. อิสระ ชาญราชกิจ)
- การจำแนกเครื่องมือประมงน้ำจืด โดยอ้างอิง FAO, MRC, SEAFDEC, กลุ่มน้ำสงคราม

๓. พื้นฐานความรู้เครื่องมือประมง

- วัสดุที่ใช้ในการประกอบเครื่องมือประมง
- พื้นฐานการออกแบบเครื่องมือประมง
- การคำนวณที่เกี่ยวข้องกับการทำเครื่องมือประมง (การคำนวณ การตัดอวน อัตราเย็น เป็นต้น)
- การอ่านแปลนอวน

๔. การสำรวจเครื่องมือประมงน้ำจืด

- การเก็บข้อมูลเครื่องมือประมงน้ำจืด
- เทคนิคการบันทึกเพื่อเก็บรายละเอียดในส่วนของเครื่องมือประมง

ภาคปฏิบัติ

๑. การฝึกปฏิบัติงานเชือก

๒. การฝึกปฏิบัติการบันทึกเพื่อเก็บรายละเอียดในส่วนของเครื่องมือประมง

๓. การฝึกปฏิบัติการบันทึกเพื่อเก็บรายละเอียดในส่วนของเครื่องมือประมง (ภาคสนาม)

๖. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- บุคลากร สังกัดกองวิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดได้รู้จักเครื่องมือประมงน้ำจืดพื้นบ้านของประเทศไทย เพื่อนำมาใช้ในการแยกประเภทเครื่องมือที่มีหลากหลายมาในปัจจุบัน
- เพื่อต่อยอดงานวิจัยได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนเป็นการสร้างเครือข่ายให้แก่นักวิจัยรุ่นใหม่ของกรมประมง

๗. วิธีการจัดอบรม

การบรรยาย/ฝึกปฏิบัติ

๘. วิทยากร

เจ้าหน้าที่ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAFDEC/TD)

๙. สถานที่

สำนักงานฝ่ายฝึกอบรม ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ต.แหลมฟ้าผ่า

อ.พระสมุทรเจดีย์ จ.สมุทรปราการ

ตารางฝึกอบรมระยะสั้นสำหรับเจ้าหน้าที่กรมประมง

“หลักสูตร เครื่องมือประมงน้ำจืด”

ระหว่างวันที่ 24 – 28 กุมภาพันธ์ 2563

ตารางการฝึกอบรม		
วัน	เวลา	กิจกรรม
24 ก.พ. 2563 (วันที่ 1)	08:30-9.00	ลงทะเบียน
	09:00-09:45	ปฐมนิเทศหลักสูตร (แนะนำหลักสูตร, Pre-test)
	09.45-10.30	- พิธีเปิดการฝึกอบรม - ถ่ายรูปหมู่ - รับประทานอาหารว่าง
	10.30-12:00	เครื่องมือประมงพื้นฐาน
	12:00-13:00	พักรับประทานอาหารกลางวัน
	13:00-15:00	- เครื่องมือประมงกับการบริหารจัดการประมง - การจำแนกประเภทเครื่องมือประมงน้ำจืด
	15:00-15:15	พักรับประทานอาหารว่าง
	15:15-16:30	การจำแนกประเภทเครื่องมือประมงน้ำจืด (ต่อ)
	16:30-18:00	การสำรวจเครื่องมือประมง (สรุปทบทวนจากการสำรวจที่ผ่านมาของซีฟเดค)
25 ก.พ. 2563 (วันที่ 2)	08:30-10:30	- พื้นฐานความรู้เครื่องมือประมง - วัสดุที่ใช้ในการประกอบเครื่องมือประมง - พื้นฐานการออกแบบเครื่องมือประมง - การคำนวณที่เกี่ยวข้องกับการทำเครื่องมือประมง (การคำนวณ การตัดอวน อัตรา ย่น เป็นต้น) - การอ่านแปลนอวน
	10:30-10:45	พักรับประทานอาหารว่าง
	10:45-12:00	พื้นฐานความรู้เครื่องมือประมง (ต่อ)
	12:00-13:00	พักรับประทานอาหารกลางวัน
	13:00-15:00	การฝึกปฏิบัติงานเชือก
	15:00-15:15	พักรับประทานอาหารว่าง

	15:15-16:30	▪ การฝึกปฏิบัติงานเชือก (ต่อ)
26 ก.พ. 2563 (วันที่ 3)	08:30-10:30	▪ การสำรวจเครื่องมือประมงน้ำจืด - การเก็บข้อมูลเครื่องมือประมงน้ำจืด
	10:30-10:45	พักรับประทานอาหารว่าง
	10:45-12:00	▪ การสำรวจเครื่องมือประมงน้ำจืด (ต่อ) - เทคนิคการบันทึกเพื่อเก็บรายละเอียดในส่วนสำคัญของเครื่องมือประมง
	12:00-13:00	พักรับประทานอาหารกลางวัน
	13:00-15:00	▪ การฝึกปฏิบัติการบันทึกเพื่อเก็บรายละเอียดในส่วนสำคัญของเครื่องมือประมง (โรงฝึกงานประมง)
	15:00-15:15	พักรับประทานอาหารว่าง
	15:15-16:30	▪ การฝึกปฏิบัติการบันทึกเพื่อเก็บรายละเอียดในส่วนสำคัญของเครื่องมือประมง (โรงฝึกงานประมง) (ต่อ)
27 ก.พ. 2563 (วันที่ 4)	08:30-12:00	▪ การฝึกปฏิบัติการบันทึกเพื่อเก็บรายละเอียดในส่วนสำคัญของเครื่องมือประมง (ภาคสนาม)
	12:00-13:00	พักรับประทานอาหารกลางวัน
	13:00-16:30	▪ การฝึกปฏิบัติการบันทึกเพื่อเก็บรายละเอียดในส่วนสำคัญของเครื่องมือประมง (ภาคสนาม)
28 ก.พ. 2563 (วันที่ 5)	08:30-10:30	▪ นำเสนอผลการสำรวจเครื่องมือประมงจากการฝึกภาคสนาม
	10:30-10:45	พักรับประทานอาหารว่าง
	10:45-12:00	▪ นำเสนอผลการสำรวจเครื่องมือประมงจากการฝึกภาคสนาม (ต่อ)
	12:00-13:00	พักรับประทานอาหารกลางวัน
	13:00-15:00	▪ ประเมินผลการฝึกอบรม (Post-test) ▪ สรุปผลการฝึกอบรม และ Way forward
	15:00-15:15	รับประทานอาหารว่าง
	15:30	พิธีปิดการฝึกอบรม